

Valtuutettu Mikko Rönholm ym. valtuustoaloite koronvaihtosopimuksista luopumiseksi

804/00.07.01/2020

Kaupunginvaltuusto 16.11.2020 § 88

Valtuutettu Mikko Rönholm luki ja jätti valtuuston kokouksessa seuraavan valtuustoaloitteen:

"Tässä valtuustosalissa on käyty keskustelua kaupungin rahoituksen järjestelyistä. Asia nousi koronan myötä pöydälle. Kaupungin lainanottovaltuuksia esitettiin nostettavaksi 70 miljoonaan. Kaupungin kassassa oli 15 miljoonaa ja kuntatodistuksia 35 miljoonan euron arvosta. Epäilimme tuolloin valtuuksien nostamisen järkevyyttä ja taisipa tulla sanottua, että katsotaan mitä tulemaan pitää. Ja kesä meni kassassa oli 26 miljoonaa ja kuntatodistuksia edelleen 35 miljoonaa. Huutavan äänen kuulemiseen tarvittiin talousjohdon vaihdos. Nyt lainaa 18 miljoonaa ja kassa kahdeksan. Nyt ollaan normaalimmassa tilassa enkä enää pelkää, että valtuuksia käytetään väärin, en tarkoita väärinkäytöksiä vaan epätarkoituksenmukaisiin rahoituksella pikku etuja ehkä tuottaviin, mutta riskiä sisältäviin operaatioihin.

Siksi olisi aika putsata pöytä. Ja Naantalilla on nyt siihen mahdollisuus

Naantalin talouden tasapaino on hyvä; sote uudistuksessa tehtyjen valtionvarainministeriön tekemien laskelmien mukaan olemme ylitasapainoinen + 214 €/asukas.

Samoilla perusteilla lasketut tasapainoluvut näyttävät aika paljon huonommilla: Kaarina -121; Lieto - 61; Masku +32; Naantali +214; Raisio -128, Rusko -26 ja Turku -150 €/asukas.

Kun samainen taho on arvioinut tulevia soten jälkeisiä tilanteita, näyttäisi Naantali olevan edelleen hyvässä jamassa eli vielä 2027 olisimme ylitasapainoisia 192 €/asukas. Tämä arvio lähtee olettamuksesta, että nykytilanne säilyy. Jos näin olisi, voitaisiin Naantalissa alentaa veroja. Niin ei kuitenkaan ehdoteta tehtäväksi. Se voi olla perusteltua varavaisuutta. Sen sijaan voisi olla viisasta käyttää syntynyttä pelivaraa menneiden virhearvioiden kustannusten maksamiseen. Usein puhutaan myös, ettei se jättää tuleville polville ylimääräisiä rasitteita -velkaa tai ylimääräisiä vastuita voidaan pidetty sellaisina. Näitä ajatustapoja seuraten olisi oikein ja kohtuullista, ettei Naantalin aikoinaan tehtyjä epäedullisten rahoitusjärjestelyjen kustannuksia jätettäisi rasittamaan tulevia vuosia ja tulevia päättäjiä. Meidän olisi siis puhdistettava pöytä tekemistämme tyhmyyksistä.

Naantalin olisi syytä luopua koronvaihtosopimuksista, joita kaupungilla on kaksi. Niistä luopuminen olisi maksanut viime vuoden lopulla vajaat viisi miljoonaa euroa. (Vuoden 2019 tilinpäätöksessä hinnoittelu käypään arvoon on tehty viimeksi, ja mikäli sillä hetkellä koronvaihtosopimuksista olisi luovuttu, sen kustannus olisi ollut yhteensä 4 921 436 euroa. (Naantalin tilinpäätös vuodelta 2019 s. 223)

Kun korot ovat viime vuoden lopusta vähän laskeneet on mahdollista, että arvon alennus olisi viimevuotista laskelmaa suurempi. Toisaalta tämän sopimuksen pitoaika on vuodella lyhentynyt ja se vähentää. Yhden numeron tarkkuudella sopimuksista irtaantumisen hinta olisi n. 5 M€, joka ylittää tämän vuoden tilinpäätösennusteen ylijäämän ehkä miljoonalla. Joten melko lähelle tasapainoa päästäisiin, vaikka luovuttaisiin sopimuksista. Näin ei tu-

leville vuosille tulisi jatkuvia koronvaihtosopimusten kustannuksia eikä meidän aikana tehdyt sopimukset rasittaisi tulevien vuosien taloutta.

Ehdotamme, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin kaupungin kahden koronvaihtosopimuksen purkamiseksi vielä tänä vuonna Naantalissa 16 p:nä marraskuuta 2020."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

Kaupunginhallitus 23.11.2020 § 353

VS. KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen hallintopalveluille valmisteltavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten. Aloitteen vastuuvastavalmistelijaksi nimetään talousjohtaja Heli Lähteenmäki.

KAUPUNGINHALLITUS:

Vs. kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 15.02.2021 § 62
99/00.01.02.03/2021

Valmistelija

Talousjohtaja Heli Lähteenmäki

Valtuutettu Mikko Rönholm teki valtuustoaloitteen koronvaihtosopimuksista luopumisesta 16.11.2021 § 88.

Koronvaihtosopimusten nykytila

Naantalin kaupungilla on kaksi koronvaihtosopimusta: Ensimmäinen näistä on tehty 7.10.2010, sopimuksen kesto on 5+20 vuotta, pääoma 12 000 000 euroa ja kiinteä korko 2,30%.

Toinen on tehty 5.10.2011, kesto on 5+15 vuotta, pääoma 10 000 000 euroa ja kiinteä korko 1,27%.

Koronvaihtosopimusten lähtökohtia

Vuonna 2010 Naantalin kaupungilla oli lainaa 38,9 milj. euroa, ja vuonna 2011 42,2 milj. euroa. Tulevaisuudenkuva oli velkaantumisen jatkuminen, ja siksi lainasalkun suojauksen vaihtoehtoja on tuotu päätöksentekoon syksyllä 2010. Pohdittavana on ollut myös kauas tulevaisuuteen kohdistuvia suojausvaihtoehtoja sekä monenlaisia suojausinstrumentteja, joita tuohon aikaan rahoituslaitokset mielellään kunnille myivät. Loppujen lopuksi on päädytty kahden koronvaihtosopimuksen vaihtoehtoon.

Sopimukset on laadittu kaupungin lainapääoman koronhallintaa varten. Toisin sanoen 22 000 000 euron lainojen korot ovat näiden sopimusten perusteella kiinteät.

Sopimukset perustuvat kaupunginhallituksen päätöksiin, joissa käsittelyvaiheita on ollut useita. Tulevaisuuden korkoindikaatiot vuoden 2010 syksyllä ovat olleet seuraavia:

1 v	1,069
5v	2,071
10v	2,857
15v	3,232
20v	3,382
25v	3,348
30v	3,245

Korkotason on siis ennakoitu nousevan pankkikriisin jälkimainigeissa systemaattisesti. Kaupunginhallituksen päätöksessä on arvioitu sopimusten riskejä seuraavasti: "Tässä sopimuksessa on esimerkiksi se riski, että sopimuskauden keskimääräinen korkotasoa jäisi alemmaksi kuin toteutuva sopimuksen mukainen korko (max. enintään 2,5%:n korko). Tämä on historiatiedon valossa epätodennäköistä, mutta jos riski toteutuisi, niin kustannus rajautuu teoriassa 2,5 ja nollan prosentin välille. Toisaalta organisaatiolla on myös hyötyä siitä, että se voi etukäteen varautua kiinteään korkoon." 2,5% oli päätöksenteossa maksimitaso korkosuojausten kiinteälle korolle.

Haasteena pitkissä sopimuksissa on aina se, että maailma ja siten korkotasoa voivat muuttua odottamattomasti eikä historiaan perustuvien ennusteiden mukaan. Näin on käynyt vuoden 2010 korkoindikaatioiden ja niihin perustuneiden sopimusten kohdalla, eli tämän päivän korkotasoon peilaten nämä korot ovat korkeita. Sama pätee tämän päivän ennustuksiin tulevasta – korkotasoa saattaa 10 vuoden päästä olla aivan eri lukemissa kuin nyt ennustetaan. Todennäköisesti suunta on ylöspäin, tosin hitaasti. Koska nykyiset koronvaihtosopimukset ovat voimassa vielä pitkään, voi niistä ennen juoksuaikansa loppua olla myös hyötyä Naantalien kaupungille.

Mitä koronvaihtosopimuksista luopuminen edellyttäisi?

Koronvaihtosopimuksista luopuminen tarkoittaisi asiasta sopimista sopimuksen toisen osapuolen eli rahoituslaitoksen kanssa. Rahoituslaitos hinnoittelisi sopimuksen lopun juoksuajan korot kertakorvaukseksi, jolla sopimuksesta luovuttaisiin. Sopimukset hinnoitellaan tilinpäätöstä varten käypään arvoon kunkin vuoden viimeisenä päivänä. 31.12.2020 sopimusten arvo on ollut yhteensä -6 169 371,15 euroa. Mikäli sopimuksista päätettäisiin luopua, ne hinnoiteltaisiin sen päivän käypään arvoon.

Mikäli rahalaitokset uudelleenhinnoittelisivat sopimukset, se tarkoittaisi sopimusten juoksuajan pidentymistä nykyisestä, jo pitkästä juoksuajasta sekä mahdollisesti korkotason hienoista laskua. Rahalaitokset ottavat sopimuksesta joka tapauksessa oman tuottonsa.

Johtopäätökset

Tähän mennessä nämä koronvaihtosopimukset ovat tulleet olemassa olevaan korkotasoon nähden kalliiksi. Myös lainamäärän kehitys on ollut erilaista kuin aikana, jolloin koronvaihtosopimukset on tehty. Tämä johtuu mm. Sataman yhtiöittämisestä, sekä käyttötalouden hyvistä vuosista, jolloin velkaa on maksettu ennemmin pois kuin otettu lisää. Paineita velkaantumiseen on tulevina vuosina, jolloin kuntatalous kiristyy ja Naantalien mittava investointisuunnitelma toteutuu.

Nyt koronvaihtosopimuksista luopuminen tarkoittaisi noin kuuden miljoonan euron maksamista kerralla, koska alhainen korkotasoa vaikuttaa nostavasti

koronvaihtosopimusten käypään arvoon. Mahdollinen tuleva hyöty jäisi myös silloin näistä saamatta. Suunnittelematta tällaisen kertasumman maksaminen kuntataloudessa ei ole parasta mahdollista taloudenhoitoa, vaikka tilikauden tulos olisi parempi kuin talousarviossa asetettiin tavoitteeksi. Vuosi 2020 on ollut hyvin poikkeuksellinen valtion tukitoimien vuoksi, ja ne nostavat Naantalin tilikauden tulosta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:
- Kaupunginvaltuusto merkitsee valtuutettu Mikko Rönholmin aloitteeseen annetun selvityksen tiedokseen.
- Valtuutettu Mikko Rönholmin ym. aloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsitely

Hannu Aalto esitti, että asia jätetään pöydälle.

Päätös